

Київський університет імені Бориса Грінченка
Кафедра романської філології та порівняльно-типологічного мовознавства

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи
О. Б. Жильцов
20 14 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ЛАТИНСЬКА МОВА І МЕДИЧНА ТЕРМІНОЛОГІЯ» 1 КУРС

Спеціальність: 227 Фізична реабілітація

Освітня програма: 227 Фізична терапія, ерготерапія

Освітній рівень: перший (бакалаврський)

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 02136554
Начальник відділу
моніторингу якості освіти
Програма № 186.9/14
Жильцов
(підпис) (прізвище, ініціали)
«   » 20 14

2017-2018

Робоча програма «Латинська мова і медична термінологія» для студентів 1 курсу спеціальності 227 Фізична терапія/ерготерапія 2017 року - 28 с.

Розробник:

Санжарова Галина Федорівна, старший викладач кафедри романської філології та порівняльно-типологічного мовознавства

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри романської філології та порівняльно-типологічного мовознавства
Протокол від ~~13~~ вересня 2017 року № 2

Завідувач кафедри романської філології та порівняльно-типологічного мовознавства

(Махачашвілі Р.К.)

Структура програми типова.
Години відповідають навчальному плану.

Заступник директора Інституту філології
з науково-методичної та навчальної роботи

(Зяць Л.І.)

ЗМІСТ

I	Мета і завдання вивчення дисципліни	4
II	Структура програми навчальної дисципліни	6
2.1	Опис навчальної дисципліни	6
2.2	Тематичний план навчальної дисципліни	7
III	Програма навчальної дисципліни	9
IV	Навчально-методична карта дисципліни	13
V	Плани практичних занять	14
VI	Завдання для самостійної роботи студентів	20
6.1	Карта самостійної роботи студента	23
VII	Система поточного і підсумкового контролю знань	23
7.1	Порядок проведення рейтингових показників успішності	24
VIII	Методи навчання	25
IX	Методичне забезпечення	25
X	Рекомендована література	26
10.1	Основна література	26
10.2	Додаткова література та Інтернет джерела	26

Мета і завдання вивчення дисципліни

Робоча програма з навчальної дисципліни «Латинська мова і медична термінологія» є нормативним документом Київського університету імені Бориса Грінченка, який розроблено кафедрою романської філології та порівняльно-типологічного мовознавства для студентів I курсу спеціальності 227 Фізична терапія/ерготерапія відповідно до навчального плану денної форми навчання.

Програма визначає обсяги знань, які повинен опанувати студент відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики, алгоритму вивчення навчального матеріалу дисципліни “Латинська мова і медична термінологія”, необхідне методичне забезпечення, складові та технологію оцінювання навчальних досягнень студентів.

Мета курсу – навчити студента не лише основ латинської граматики, а й медичної термінології (анатоמו-гістологічної, фармацевтичної та клінічної), підготувати фахівців, які здатні свідомо та грамотно користуватися сучасною міжнародною латинською термінологією. Програма укладена з урахуванням сучасного стану медичної термінології на латинській мові, яка зафіксована у ряді міжнародних номенклатур. Термінологічна освіченість сприяє формуванню професійної мовної культури фахівця. Курс, який розраховано на один семестр, передбачає викладення базових положень з фонетики, морфології та синтаксису латинської мови. Практична частина курсу орієнтована на засвоєння студентами лексики і граматики, окремих словотворчих елементів, аналітичне читання та переклад, а також роботу зі словником. Читання навчальних текстів і виконання лексико-граматичних вправ передбачають закріплення граматичних правил, засвоєння синтаксису, аналіз і розуміння тексту, вироблення практичних навичок роботи студента зі словником. Програма зорієнтована на вивчення тільки тих розділів латинської граматики, які є необхідними для утворення та розуміння медичних термінів.

Мета навчальної дисципліни – опанування і засвоєння міжнародної латинськомовної термінології (анатоמו-гістологічної, фармацевтичної та клінічної) з елементами нормативної граматики латинської мови для формування практичних навичок спеціальної компетентності.

Завданнями навчальної дисципліни є:

- формування у студентів теоретичних знань про систему і структуру латинської мови, її основні морфологічні категорії, граматичні форми та синтаксичні конструкції;
- висвітлення основних механізмів словотвору в латинській мові, засвоєння значень латинських та грецьких словотворчих елементів;
- формування фахової термінологічної грамотності.

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні набути **навичок та вмінь:**

- застосовувати набуті знання при читанні, перекладі оригінальних професійно спрямованих (медичних) текстів;
- знати напам'ять фахову термінологію та латинські сентенції, необхідний мінімум яких визначається програмою;
- аналізувати та конструювати однослівні і багатослівні анатомічні та клінічні терміни та діагнози;

Практична спрямованість процесу навчання передбачає самостійну та індивідуальну роботу студентів над рекомендованою літературою, аналіз проблемних питань і виконання завдань, передбачених програмою дисципліни.

Кількість годин, відведених навчальним планом на вивчення дисципліни, становить 120 год.: 56 год. – практичні заняття, 8 год. підсумкового модульного контролю, 30 год. – екзамен, на самостійну роботу студента дається 26 год. Вивчення дисципліни “Латинська мова і медична термінологія ” завершується складанням іспиту.

II. СТРУКТУРА ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. ОПИС ПРЕДМЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Предмет: лексична і граматична будова латинської мови.

Курс: Підготовка бакалаврів	Спеціальність, спеціалізація, освітня програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
<p>Кількість кредитів, відповідних ECTS: <i>4 кредити</i></p> <p>Змістові модулі: <i>4 модулі</i></p> <p>Загальний обсяг дисципліни (години): <i>120 годин</i></p> <p>Тижневих годин: <i>4 години</i></p>	<p>Галузь знань 22 “Охорона здоров'я”</p> <p>Спеціальність 227 Фізична терапія/ерготерапія</p> <p>Освітній рівень: перший (бакалаврський)</p>	<p>Нормативна</p> <p>Рік підготовки: 1</p> <p>Семестр: 1</p> <p>Аудиторні заняття: 56 години із них:</p> <p>Практичні заняття: 56 годин</p> <p>Модульний контроль: 8 годин</p> <p>Самостійна робота: 26 годин</p> <p>Підсумковий модульний контроль: іспит 30 годин</p>

II. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ п/п	Назви теоретичних розділів	Кількість годин				
		Разом	Аудиторних	Практичних	Самостійна робота	Підсумковий контроль
Змістовий модуль I. Фонетика та основи морфології.						
1.	Роль і значення латинської мови у розвитку медичної термінології. Латинський алфавіт. Фонетика. Голосні та приголосні. Дифтонги. Буквосполучення. Наголос.		2	2		
2.	Морфологія. Система латинського іменника. Граматичні категорії. Словникова форма іменника. Неузгоджене означення.		2	2	1	
3.	Прикметник. Граматичні категорії прикметника, поділ на групи. Прикметники 1-ї групи (1- 2 відмін). Прикметники 2-ї групи (3 відміна) Узгоджене означення.		2	2	1	
4.	Іменники першої відміни в анатомічній термінології. Іменники I грецької відміни. Прийменники. Дієслово “esse”. Порядок слів у латинському реченні.		2	2	1	
5.	Друга відміна іменників. Визначення роду. Іменники II відміни чоловічого і середнього родів в анатомічній термінології. Іменники II грецької відміни.		2	2	1	
6.	Прикметники 1 групи (1- 2 відміни). Узгоджене означення. Присвійні займенники.		2	2	1	
7.	Дієслово. Граматичні категорії дієслова. Словникова форма. Наказовий спосіб. Теперішній час дійсного та умовного способу активного та пасивного станів.		4	4	2	
Разом		25	16	16	7	2
Змістовий модуль II. Базові анатомо-гістологічні терміни						
8.	Поняття «науковий термін». Морфологічна і синтаксична структура анатомо-гістологічних термінів. Терміни побудовані за принципом узгодженого та неузгодженого означення.		2	2	1	
9.	Іменники III відміни в анатомічній термінології. Три типи іменників третьої відміни: приголосний, голосний, мішаний. Парадигма відмінювання. Визначення роду. Винятки. Систематизація вивчення анатомічних термінів III латинської		6	6	3	

	відміни. Особливості відмінювання іменників грецького походження.					
10.	Прикметники 2 групи (3 відміна). Узгодження з іменниками 1-3 відмін. Базові анатомо-гістологічні терміни з прикметниками 1-2 групи. Конструювання анатомічних термінів з використанням прикметників II групи.		2	2	1	
11.	Ступені порівняння прикметників. Прислівник. Ступені порівняння в медичній термінології.		2	2	1	
12.	Дієприкметники в медичній термінології. Базові анатомо-гістологічні терміни з дієприкметниками.		2	2	1	
13.	Четверта та п'ята відміни іменників. Парадигма. Особливості та відмінювання. Винятки.		2	2	1	
14.	Числівник. Система латинського числівника.		2	2	1	
	Разом	29	18	18	9	2
	Змістовий модуль III. Основи фармацевтичної термінології.					
15.	Рецепт. Структура рецепта. Латинська частина рецепта. Скорочення в рецептах.		2	2	1	
16.	Хімічна та фармацевтична номенклатура. Назви хімічних елементів та сполук: назви кислот, солей, оксидів, гідроксидів. Назви лікарських рослин.		4	4	2	
17.	Латинська номенклатура лікарських форм.		2	2	1	
18.	Фармацевтичні частотні відрізки в назвах препаратів.		4	4	2	
	Разом	20	12	12	6	2
	Змістовий модуль IV. Основи клінічної термінології.					
19.	Поняття «клінічний термін». Однослівні та багатослівні клінічні терміни. Структура термінів-комполітів латинською та українською мовою.		2	2	1	
20.	Словотвір у клінічній термінології. Способи словотвору. Частотні грецькі форманти у клінічній термінології. Кінцеві терміноелементи.		4	4	2	
21.	Морфемний аналіз термінів-комполітів.		2	2	1	
22.	Повторення засвоєного матеріалу, вивчення гімну студентів.		2	2		
	Разом	16	10	10	4	2
	Іспит	30				
	Разом за навчальним планом	120	56	56	26	8

III. ПРОГРАМА

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I. (25 год.) Фонетика та морфологія латинської мови.

Тема 1.

Практичне заняття 1 (2 год.).

Вступ. Роль латинської мови та римської культури для Європи. Роль і значення латинської мови у розвитку медичної термінології. Латинський алфавіт. Фонетика. Голосні та приголосні. Дифтонги. Буквосполучення. Поділ слів на склади. Довгота та короткість складів. Наголос. Суфікси з довгими та короткими голосними.

Основні поняття теми: алфавіт, буквосполучення, голосний звук, приголосний звук, дифтонг, склад, довгота складу, короткість складу, наголос.

Тема 2.

Практичне заняття 2 (2 год.); самостійна робота (1 год.).

Загальні відомості про частини мови. Іменник, його граматичні категорії (рід, число, відмінок). Характеристика відмін. Словникова форма іменників. Визначення основи. Неузгоджене означення.

Основні поняття теми: граматична категорія, відміна, словникова форма, основа, флективний тип мов.

Тема 3.

Практичне заняття 3 (2 год.); самостійна робота (1 год.).

Прикметник. Граматичні категорії прикметника, поділ на групи. Узгоджене означення.

Основні поняття теми: відміна, відмінок, рід, граматична категорія, словникова форма.

Тема 4.

Практичне заняття 4 (2 год.); самостійна робота (1 год.).

Перша відміна іменників. Парадигма. Родові винятки. Іменники першої відміни в анатомічній термінології. Іменники грецького походження в першій відміні. Прийменники. Вживання прийменників з акузативом і аблативом. Дієслово “esse”. Грецькі еквіваленти латинських іменників першої відміни. Порядок слів у латинському реченні.

Основні поняття теми: граматична категорія, відміна, словникова форма, основа, флективний тип мов.

Тема 5.

Практичне заняття 5 (2 год.); самостійна робота (1 год.).

Друга відміна іменників. Загальна характеристика. Визначення роду. Парадигма. Іменники грецького походження у другій відміні. Іменники II відміни чоловічого і середнього родів в анатомічній термінології. Грецькі еквіваленти латинських іменників другої відміни.

Основні поняття теми: відміна, відмінок, рід, граматична категорія, словникова форма.

Тема 6.

Практичне заняття 6 (2 год.); самостійна робота (1 год.).

Прикметники I групи (1- 2 відмін). Родові закінчення. Правила відмінювання. Узгодження прикметників з іменниками. Субстантивація прикметників. Суфікси прикметників першої групи. Грецькі еквіваленти латинських прикметників першої групи.

Основні поняття теми: відміна, відмінок, рід, граматична категорія, словникова форма, субстантивація.

Тема 7.

Практичні заняття 7-8 (4 год.); самостійна робота (2 год.).

Дієслово. Граматичні категорії дієслова (час, спосіб, особа, число, стан). Розподіл дієслів на чотири дієвідміни. Словникова форма. Наказовий спосіб. Теперішній час дійсного та умовного способу активного та пасивного станів. Особові закінчення та особливості відмінювання дієслів

I-4 дієвідмін.

Основні поняття теми: граматична категорія, основні форми дієслова (словникові форми), дієвідміна, інфінітив, основа, система інфекта.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. (29 год.) **Основи анатомо-гістологічної термінології.**

Тема 8.

Практичне заняття 9 (2 год.); самостійна робота (1 год.).

Поняття «науковий термін». Загальні відомості про медичну термінологію. Походження та структура анатомо-гістологічних термінів. Морфологічна і синтаксична структура дво- і багаточленного анатомічного терміна з різними типами означень. Базові анатомо-гістологічні терміни 1- 2 відмін. Аналіз та конструювання однослівних та багатослівних термінів.

Основні поняття теми: термін, структура терміна, терміноелемент.

Тема 9.

Практичні заняття 10-12 (6 год.); самостійна робота (3 год.).

Третя відміна іменників. Загальна характеристика. Поняття про рівноскладовість та нерівноскладовість. Визначення основи. Приголосний, голосний та мішаний типи відмінювання. Парадигма відмінювання. Визначення роду за закінченням називного відмінка однини та за значенням. Іменники чоловічого, жіночого та середнього роду в анатомічній термінології. Винятки щодо роду. Особливості відмінювання деяких іменників третьої відміни. (vas, vis, pelvis, іменники на –sis, на –ma.). Грецькі еквіваленти латинських іменників третьої відміни. Базові анатомо-гістологічні терміни 3 відміни.

Основні поняття теми: практична основа, відміна, сигматичний, асигматичний тип, рівноскладовий, нерівноскладовий іменник. голосний, приголосний і мішаний типи відмінювання словникова форма, основа.

Тема 10.

Практичне заняття 13 (2 год.); самостійна робота (1 год.).

Прикметники 2 групи (3 відміни). Розподіл за кількістю закінчень. Визначення основи. Відмінювання, особливості. Узгодження з іменниками 1–3 відмін. Базові анатомо-гістологічні терміни з прикметниками 1–2 групи. Грецькі еквіваленти латинських прикметників другої групи.

Основні поняття теми: прикметник, відміна, родові закінчення.

Тема 11.

Практичне заняття 14 (2 год.); самостійна робота (1 год.).

Ступені порівняння прикметників. Схеми утворення вищого та найвищого ступенів. Суплетивні та недостатні ступені порівняння прикметників. Прислівник. Утворення прислівників від прикметників. Ступені порівняння прислівників.

Основні поняття теми: прикметник, дієприкметник, прислівник, відміна, основа інфекта, категорія часу, суфікс, звичайний, вищий, найвищий ступені порівняння, суплетивні ступені порівняння.

Тема 12.

Практичне заняття 15 (2 год.); самостійна робота (1 год.).

Дієприкметники в медичній термінології. Утворення та відмінювання дієприкметників минулого часу пасивного стану (PPP) та дієприкметників теперішнього часу активного стану (PPA). Базові анатомо-гістологічні терміни з дієприкметниками.

Тема 13.

Практичне заняття 16 (2 год.); самостійна робота (1 год.).

Четверта та п'ята відміни іменників. Парадигма. Особливості та відмінювання. Винятки.

Утворення іменників від основи супіна. Базові анатомо-гістологічні терміни 4 та 5 відмін.
Основні поняття теми: відміна, граматична категорія, рід, число, відмінок, словникова форма.

Тема 14.

Практичне заняття 17 (2 год.); самостійна робота (1 год.).

Числівник. Розряди числівників. Творення, відмінювання кількісних та порядкових числівників. Позначення ваги, міри, об'єму, відсотків. Використання латинських числівників в медичній термінології.

Основні поняття теми: числівник, кількісні числівники, складені числівники, дробові числівники.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III. (20 год.) Основи фармацевтичної термінології.

Тема 15.

Практичне заняття 18 (2 год.); самостійна робота (1 год.).

Рецепт, його граматична структура, моделі рецептурних прописів. Граматична структура рецептурної фрази. Правила виписування рецептів. Найважливіші рецептурні скорочення.

Основні поняття теми: рецепт, лікарська сировина, лікарський засіб.

Тема 16.

Практичні заняття 19-20 (4 год.); самостійна робота (2 год.).

Хімічна та фармацевтична номенклатура. Латинські назви хімічних елементів та сполук: назви кислот, солей, оксидів. Фармацевтична термінологія. Фармацевтичні назви рослин. Назви лікарської рослинної сировини.

Основні поняття теми: хімічна номенклатура, терміноелемент, ботанічна номенклатура, фармацевтична термінологія.

Тема 17.

Практичне заняття 21 (2 год.); самостійна робота (1 год.).

Латинська номенклатура форм ліків: тверді, рідкі, м'які форми ліків.

Основні поняття теми: рецепт, лікарська сировина, лікарський засіб.

Тема 18.

Практичні заняття 22-23 (4 год.); самостійна робота (2 год.).

Фармацевтичні частотні відрізки в назвах препаратів, які вказують на хімічний склад препарату. Фармацевтичні частотні відрізки в назвах препаратів анатомічного, фізіологічного і фармакологічного характеру.

Основні поняття теми: рецепт, лікарська сировина, лікарський засіб.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ IV. (16 год.) Основи клінічної термінології.

Тема 19.

Практичне заняття 24 (2 год.); самостійна робота (1 год.).

Поняття «клінічний термін». Однослівні та багатослівні клінічні терміни. Структура термінів-комполітів латинською та українською мовою. Клінічні діагнози.

Основні поняття теми: терміноелемент, термін-комполіт, діагноз.

Тема 20.

Практичні заняття 25-26 (4 год.); самостійна робота (2 год.).

Словотвір у клінічній термінології. Способи словотвору. Словотворення за допомогою префіксів і суфіксів. Частотні грецькі форманти у клінічній термінології. Кінцеві терміноелементи.

Основні поняття теми: словоскладення, афіксація, префіксація, терміноелемент.

Тема 21.

Практичне заняття 27 (2 год.); самостійна робота (1 год.).

Морфемний аналіз та конструювання термінів-комполитів.

Основні поняття теми: словоскладення, афіксація, префіксація, терміноелемент.

Тема 22

Практичне заняття 28 (2 год.); самостійна робота (1 год.).

Повторення засвоєного матеріалу. Вивчення гімну студентів.

Основні поняття теми: умовний спосіб, кон'юнктив спонукання, побажання.

IV. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТКА ДИСЦИПЛІНИ “ ЛАТИНСЬКА МОВА І МЕДИЧНА ТЕРМІНОЛОГІЯ ”

Разом: 120 год.:

практичні заняття – 56 год., самостійна робота – 26 год., модульний контроль – 8 год.; іспит – 30 год.

Модулі	Змістовий модуль I								Змістовий модуль II								Змістовий модуль III				Змістовий модуль IV						
Назва модуля	Фонетика та основи латинської морфології.								Анатомічна термінологія.								Основи фармацевтичної термінології.				Основи клінічної термінології.						
Кількість балів за модуль	118 балів*								129 балів*								96 балів*				85 балів*						
Теми практичних занять	Латинський алфавіт .	Іменник.	Прикметник.	I відміна іменників	II відміна іменників.	Прикметники I групи.	Дієслово.	Теперішній час.	Структура анатомо-гітологічного терміна	Третя відміна іменників	III відміна. Ознаки роду.	III відміна. Винятки.	Прикметники II групи.	Ступені порівняння прикметників.	Дієприкметники	Четверта, п'ята відміни числівник.	Рецепт. Структура рецепта.	Хімічна номенклатура.	Фармацевтичні назви рослин	Латинська номенклатура лікарських форм.	Фармацевтичні частотні відрізки	Фармацевтичні частотні відрізки	Клінічний термін.	Словотвір у клінічній термінології.	Частотні грецькі форманти. Кінцеві терміноелементи.	Морфемний аналіз термінів-компонентів.	Повторення. Вивчення гімну студентів.
Бали за присутність та роботу на занятті	11	11	11	11	11	11	11	11	11	11	11	11	11	11	11	11	11	11	11	11	11	11	11	11	11	11	11
Самостійна робота	5 балів								5 балів								5 балів				5 балів						
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота №1 (25 балів)								Модульна контрольна робота №2 (25 балів)								Модульна контрольна робота №3 (25 балів)				Модульна контрольна робота №4 (25 балів)						

* кількість балів за модуль вираховується за навчальну діяльність.

Разом: 428 балів /60 (коефіцієнт – 7,013)

VI. ПЛАНИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ (38 год.)

Змістовий модуль I. (20 год.)

Практичне заняття 1 (2 год.)

Тема: Латинський алфавіт. Правила вимови: голосні, приголосні. Буквосполучення. Дифтонги.

План заняття:

Вступна бесіда: розкрити зміст і мету вивчення латинської мови у вищих навчальних закладах, роль класичних мов у розвитку медичної термінології. Ознайомити студентів з фонетикою латинської мови: латинським алфавітом, вимовою голосних, приголосних, дифтонгів і буквосполучень. Складоподіл. Довгота та короткість складу. Правила наголосу. Орфоепічні вправи.

Рекомендована література

1. Смольська Л. Ю., Кісельова О. Г. Латинська мова і основи медичної термінології. – Київ, 2012. – 360 с. Далі Смольська Л. Ю., Кісельова О. Г. Латинська мова ... – С.5-15.
2. Світлична Є.І., Толок О.І. Латинська мова. Підручник. – Київ, 2011. – 440 с. Далі Світлична Є.І., Толок І.О. Латинська мова... – С.15-24.

Практичне заняття 2 (2 год.)

Тема: Загальні відомості про частини мови. Іменник. Граматичні категорії іменника. Характеристика відмін. Словникова форма іменника. Називний та родовий відмінки іменників. Неузгоджене означення.

План заняття:

Презентація граматичного матеріалу.

Лексико-граматичні вправи.

Анатомічний лексичний мінімум.

Рекомендована література

1. Смольська Л. Ю., Кісельова О. Г. Латинська мова ... – С.17-20; – С.36-42.
2. Світлична Є.І., Толок І.О. Латинська мова... – С.32-34.

Практичне заняття 3 (2 год.)

Тема: Прикметник. Граматичні категорії прикметника, поділ на групи. Словникова форма прикметників. Визначення основи. Узгоджене означення.

План заняття:

Перевірка виконання самостійної роботи.

Презентація граматичного матеріалу.

Лексико-граматичні вправи : узгодження прикметника з іменником, відмінювання словосполучень за першою та другою відмінами.

Анатомічний лексичний мінімум прикметників 1-ої групи.

Рекомендована література

1. Смольська Л. Ю., Кісельова О. Г. Латинська мова ... – С.26-32.
2. Світлична Є.І., Толок І.О. Латинська мова... – С.88-89.

Практичне заняття 4 (2 год.)

Тема: Перша відміна іменників. Парадигма. Родові винятки. Іменники першої відміни в анатомічній термінології. Іменники грецького походження в першій відміні. Прийменники.

Дієслово “esse”. Порядок слів у латинському реченні.

План заняття:

Перевірка виконання домашньої роботи.

Презентація граматичного матеріалу.

Лексико-граматичні вправи.

Анатомічний лексичний мінімум.

Рекомендована література

1. Смольська Л. Ю., Кісельова О. Г. Латинська мова ... – С.17-20; С.36-42.
2. Світлична Є.І., Толоч І.О. Латинська мова... – С.32-34.

Практичне заняття 5 (2 год.)

Тема: Друга відміна іменників. Особливості відмінювання іменників чоловічого та середнього роду. Іменники грецького походження у другій відміні. Іменники II відміни чоловічого і середнього родів в анатомічній термінології.

План заняття:

Перевірка виконання самостійної роботи.

Презентація граматичного матеріалу.

Лексичний мінімум.

Лексико-граматичні вправи.

Рекомендована література

1. Смольська Л. Ю., Кісельова О. Г. Латинська мова ... – С.44-50.
2. Світлична Є.І., Толоч І.О. Латинська мова... – С.53-58.

Практичне заняття 6 (2 год.)

Тема: Прикметник 1 групи. Родові закінчення. Правила відмінювання. Узгодження прикметників з іменниками. Грецькі еквіваленти латинських прикметників першої групи.

План заняття:

Перевірка виконання самостійної роботи.

Презентація граматичного матеріалу.

Лексико-граматичні вправи.

Лексичний мінімум.

Рекомендована література

1. Смольська Л. Ю., Кісельова О. Г. Латинська мова ... – С.23-27; 53-60.
2. Світлична Є.І., Толоч І.О. Латинська мова... – С.88-89.

Практичні заняття 7-8 (4 год.)

Тема: Граматичні категорії дієслова. Чотири дієвідміни латинського дієслова. Основні форми дієслова (словникові форми). Наказовий спосіб. Теперішній час активного та пасивного стану дійсного та умовного способу.

План заняття:

Перевірка виконання самостійної роботи.

Презентація граматичного матеріалу.

Лексико-граматичні вправи.

Рекомендована література

1. Смольська Л. Ю., Кісельова О. Г. Латинська мова ... – С.111-118.
2. Світлична Є.І., Толоч І.О. Латинська мова... – С.25-29, 40-46.

Практичне заняття 9 (2 год.)

Тема: Загальні відомості про медичну термінологію. Поняття «науковий термін». Походження та структура анатомо-гістологічних термінів. Базові анатомо-гістологічні терміни I, II відмін. Аналіз та конструювання дво- та багаточленних анатомічних термінів з різними типами означень.

План заняття:

Перевірка виконання самостійної роботи.
Презентація граматичного матеріалу.
Вправи на аналіз та конструювання анатомічних термінів.

Рекомендована література

1. Смольська Л. Ю., Кісельова О. Г. Латинська мова ... – С.15-17, 30-35.
2. Світлична Є.І., Толоч І.О. Латинська мова... – С.235.

Практичне заняття 10 (2 год.)

Тема: Третя відміна іменників. Загальна характеристика. Знаходження основи, типи відмінювання: приголосний, голосний та мішаний. Парадигма відмінювання.

План заняття:

Перевірка виконання самостійної роботи.
Лексико-граматичні вправи на відмінювання іменників; узгодження прикметників першої групи з іменниками, відмінювання словосполучень.
Переклад та аналіз анатомо-гістологічних термінів з іменниками III відміни.

Рекомендована література

1. Смольська Л. Ю., Кісельова О. Г. Латинська мова ... – С.62-67.
2. Світлична Є.І., Толоч І.О. Латинська мова... – С.103-106.

Практичне заняття 11 (2 год.)

Тема: Третя відміна іменників. Визначення роду. Іменники чоловічого, жіночого та середнього роду в анатомічній термінології. Винятки щодо роду.

План заняття:

Письмовий експрес-контроль.
Презентація нового матеріалу.
Лексико-граматичні вправи.
Лексичний мінімум.

Рекомендована література

1. Смольська Л. Ю., Кісельова О. Г. Латинська мова ... – С.68-72, 73-78, 79-89.
2. Світлична Є.І., Толоч І.О. Латинська мова... – С.106; 110; 115; 119.

Практичне заняття 12 (4 год.)

Тема: Особливості відмінювання деяких іменників третьої відміни. Грецькі еквіваленти латинських іменників 3-ої відміни. Базові анатомо-гістологічні терміни 3-ої відміни.

План заняття:

Перевірка домашнього завдання.
Письмовий експрес-контроль.
Презентація нового матеріалу.

Рекомендована література

1. Смольська Л. Ю., Кісельова О. Г. Латинська мова ... – С.68-72, 73-78, 79-89.
2. Світлична Є.І., Толоч І.О. Латинська мова... – С.106; 110; 115; 119.

Практичне заняття 13 (2 год.)

Тема: Прикметники 2 групи (3 відміна). Правила відмінювання прикметників трьох, двох й одного родових закінчень. Узгодження прикметників з 1–3 відмін. Конструювання анатомічних термінів з використанням прикметників II групи. Базові анатомо-гістологічні терміни з прикметниками 1–2 групи. Грецькі еквіваленти латинських прикметників II групи.

План заняття:

Перевірка виконання самостійної роботи.
Презентація граматичного матеріалу.
Лексико-граматичні вправи.
Лексичний мінімум прикметників II-ої групи.

Рекомендована література

1. Смольська Л. Ю., Кісельова О. Г. Латинська мова ... – С.95-102.
2. Світлична Є.І., Толлок І.О. Латинська мова... – С.123-124.

Практичне заняття 14 (2 год.)

Тема: Ступені порівняння прикметників: звичайний, вищий, найвищий. Суплетивні та недостатні ступені порівняння. Прислівник. Утворення прислівників від прикметників. Ступені порівняння прислівників.

План заняття:

Презентація граматичного матеріалу.
Лексико-граматичні вправи.
Лексичний мінімум.

Рекомендована література

1. Смольська Л. Ю., Кісельова О. Г. Латинська мова ... – С. 96-103.
2. Світлична Є.І., Толлок І.О. Латинська мова... – С. 98; 133; 177-178; 182.

Практичне заняття 15 (2 год.)

Тема: Дієприкметники в медичній термінології: дієприкметник минулого часу пасивного стану (РРР); дієприкметник теперішнього часу дійсного способу активного стану (РРА): утворення, вживання в медичній термінології. Базові анатомо-гістологічні терміни з дієприкметниками.

План заняття:

Презентація граматичного матеріалу.
Лексико-граматичні вправи.
Лексичний мінімум.

Рекомендована література

1. Смольська Л. Ю., Кісельова О. Г. Латинська мова ... – С. 96-103.
2. Світлична Є.І., Толлок І.О. Латинська мова... – С. 98; 133; 177-178; 182.

Практичне заняття 16 (2 год.)

Тема : Четверта та п'ята відміни іменників. Відмінювання. Винятки. Утворення іменників від основи сушіна. Базові анатомо-гістологічні терміни 4 та 5 відмін. Грецькі еквіваленти латинських іменників 4-ої та 5-ої відмін.

План заняття:

Перевірка виконання самостійної роботи.
Презентація граматичного матеріалу.
Лексико-граматичні вправи.
Лексичний мінімум іменників IV-V відмін.

Рекомендована література

1. Смольська Л. Ю., Кісельова О. Г. Латинська мова ... – С.104-108.
2. Світлична Є.І., Толлок І.О. Латинська мова... – С.156-159.

Практичне заняття 17 (2 год.)

Тема: Числівник. Розряди числівників. Творення і відмінювання кількісних та порядкових числівників. Використання латинських числівників в медичній термінології.

План заняття:

Перевірка виконання самостійної роботи .

Презентація граматичного матеріалу.

Лексико-граматичні вправи.

Рекомендована література

Світлична Є.І., Толлок І.О. Латинська мова... – С. 183-186.

Змістовий модуль III. (12 год.)***Практичне заняття 18 (2 год.)***

Тема: Рецепт, його граматична структура, моделі рецептурних прописів. Граматична структура рецептурної фрази. Правила виписування рецептів: оформлення латинської частини рецепта. Найважливіші рецептурні вирази і рецептурні скорочення.

План заняття:

Перевірка домашнього завдання: письмових вправ; усних вправ, лексичного мінімуму.

Презентація нового матеріалу.

Переклад рецептів, розв'язування рецептурних задач.

Рекомендована література

1. Смольська Л. Ю., Кісельова О. Г. Латинська мова ... – С.149-160.
2. Світлична Є.І., Толлок І.О. Латинська мова... – С.47-50.

Практичні заняття 19-20 (4 год.)

Тема: Хімічна та фармацевтична номенклатура. Латинські назви хімічних елементів та сполук: назви кислот, солей, оксидів. Фармацевтична термінологія. Фармацевтичні назви рослин. Назви лікарської рослинної сировини.

План заняття:

Перевірка виконання самостійної роботи.

Вивчення теоретичного матеріалу.

Лексико-граматичні вправи.

Переклад рецептів, розв'язування рецептурних задач.

Рекомендована література

1. Смольська Л. Ю., Кісельова О. Г. Латинська мова ... – С.129-137.
2. Світлична Є.І., Толлок І.О. Латинська мова... – С. 90; 225-228.

Практичне заняття 21 (2 год.)

Тема: Латинська номенклатура форм ліків: тверді, рідкі, м'які форми ліків.

План заняття:

Перевірка виконання самостійної роботи.

Вивчення теоретичного матеріалу.

Лексико-граматичні вправи.

Переклад рецептів, розв'язування рецептурних задач.

Рекомендована література

1. Смольська Л. Ю., Кісельова О. Г. Латинська мова ... – С.164-204.
2. Світлична Є.І., Толлок І.О. Латинська мова... – С. 90; 225-228.

Практичні заняття 22-23 (4 год.)

Тема: Фармацевтичні частотні відрізки в назвах препаратів. Фармацевтичні частотні відрізки, які вказують на хімічний склад препарату. Фармацевтичні частотні відрізки, які вказують на терапевтичний ефект. Фармацевтичні частотні відрізки в назвах препаратів анатомічного, фізіологічного і фармакологічного характеру.

План заняття:

Перевірка виконання самостійної роботи.

Вивчення теоретичного матеріалу.

Лексико-граматичні вправи.

Рекомендована література

Світлична Є.І., Толлок І.О. Латинська мова... – С. 90; 225-228.

Змістовий модуль IV. (10 год.)***Практичне заняття 24 (2 год.)***

Тема: Клінічна термінологія. Структура клінічного терміна. Багатослівні клінічні терміни. Клінічні діагнози. Терміни-композиції.

План заняття:

Перевірка виконання самостійної роботи

Презентація граматичного матеріалу.

Аналіз та конструювання клінічних термінів.

Рекомендована література

1. Смольська Л. Ю., Кісельова О. Г. Латинська мова ... – С. 205-215; 252-266.
2. Світлична Є.І., Толлок І.О. Латинська мова... – С. 235-248.

Практичне заняття 25-26 (4 год.)

Тема: Термінологічний словотвір. Способи словотвору. Латинські і грецькі префікси, суфікси і кореневі терміноелементи. Частотні грецькі форманти у клінічній термінології. Кінцеві терміноелементи.

План заняття:

Картки самостійної роботи.

Презентація граматичного матеріалу.

Лексико-граматичні вправи.

Рекомендована література

1. Смольська Л. Ю., Кісельова О. Г. Латинська мова ... – С. 232-235, 242-250.
2. Світлична Є.І., Толлок І.О. Латинська мова... – С. 236-240.

Практичне заняття 27 (2 год.)

Тема: Морфемний аналіз та конструювання термінів-композицій.

Перевірка виконання самостійної роботи.

Лексико-граматичні вправи.

Рекомендована література

Світлична Є.І., Толлок І.О. Латинська мова... – С. 236-240.

Практичне заняття 28 (2 год.)

Тема: Повторення засвоєного матеріалу. Читання та переклад гімну студентів.

План заняття:

Перевірка виконання самостійної роботи

Читання та переклад *Gaudeamus*.

Рекомендована література

Світлична Є.І., Толлок І.О. Латинська мова... – С. 367.

VI. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ (26 год.)**Змістовий модуль I (7 год.)****Тема 2. (1 год.)**

1. Зробити лексико-граматичні вправи.
2. Вивчити анатомо-гістологічний лексичний мінімум.

Література: [1], [2].

Тема 3. (1 год.)

1. Зробити лексико-граматичні вправи.
2. Вивчити анатомо-гістологічний лексичний мінімум.

Література: [1], [2].

Тема 4. (1 год.) Грецькі еквіваленти латинських іменників першої відміни.

1. Зробити лексико-граматичні вправи.
2. Вивчити анатомо-гістологічний лексичний мінімум.

Література: [1], [2].

Тема 5. (1 год.) Друга відміна іменників. Грецькі еквіваленти латинських іменників другої відміни.

1. Зробити лексико-граматичні вправи з підручника.
2. Вивчити анатомо-гістологічний лексичний мінімум.

Література: [1], [2].

Тема 6. (1 год.) Узгодження прикметників з іменниками. Грецькі еквіваленти латинських прикметників першої групи.

1. Зробити лексико-граматичні вправи з підручника.
2. Вивчити термінологічний мінімум.

Література: [1], [2].

Тема 7. (2 год.) Дієслово. Теперішній час умовного способу активного та пасивного стану. Активна і пасивна конструкція.

1. Зробити конспект теоретичного матеріалу.
2. Зробити лексико-граматичні вправи з підручника.

Література: [1], [2].

Змістовий модуль II (9 год.)

Тема 8. (1 год.) Медична термінологія. Структура анатомічних термінів.

1. Вправи на аналіз, конструювання та переклад анатомо-гістологічних термінів з латинської мови на українську і навпаки.

Література: [1], [2].

Тема 9. (3 год.) Третя відміна іменників. Особливості відмінювання деяких іменників третьої відміни. Грецькі еквіваленти латинських іменників 3-ої відміни.

1. Зробити лексико-граматичні вправи з підручника.
2. Вивчити термінологічний мінімум.
3. Вивчити сентенції.

Література: [1], [2].

Тема 10. (1 год.) Прикметники другої групи. Грецькі еквіваленти латинських прикметників другої групи.

1. Зробити лексико-граматичні вправи з підручника.
2. Вивчити термінологічний мінімум.

Література: [1], [2].

Тема 11. (1 год.) Прислівник. Утворення прислівників від прикметників. Ступені порівняння прислівників.

1. Зробити конспект теоретичного матеріалу.
2. Зробити лексико-граматичні вправи з підручника.
3. Вивчити термінологічний мінімум.

Література: [1], [2].

Тема 12. (1 год.) Базові анатомо-гістологічні терміни з дієприкметниками.

1. Зробити лексико-граматичні вправи з підручника.
2. Вивчити термінологічний мінімум.

Література: [1], [2].

Тема 13. (1 год.) Грецькі еквіваленти латинських іменників 4-ої та 5-ої відміни.

1. Зробити лексико-граматичні вправи з підручника.
2. Вивчити сентенції.
3. Вивчити термінологічний мінімум.

Література: [1], [2].

Тема 14. (1 год.) Числівник. Порядкові числівники, розділові числівники, прислівникові, дробові.

1. Зробити лексико-граматичні вправи з підручника.

Література: [1], [2].

Змістовий модуль III (6 год.)

Тема 15. (1 год.) Рецепт. Структура рецепта. Скорочення у рецептах.

1. Переклад рецептів, розв'язування рецептурних задач.

Література: [1], [2].

Тема 16. (2 год.) Будова фармацевтичних та хімічних термінів.

1. Переклад рецептів, розв'язування рецептурних задач.

Література: [1], [2].

Тема 17. (1 год.) Тверді, рідкі, м'які форми ліків.

1. Зробити конспект теоретичного матеріалу.
2. Переклад рецептів, розв'язування рецептурних задач.

Література: [1], [2].

Тема 18. (2 год.) Фармацевтичні частотні відрізки в назвах препаратів.

1. Зробити конспект теоретичного матеріалу.
2. Вправи на аналіз частотних відрізків у фармацевтичних термінах.
3. Переклад рецептів, розв'язування рецептурних задач.

Змістовий модуль IV (4 год.)

Тема 19. (1 год.) Клінічні терміни. Терміни-комозити.

1. Вправи на переклад, аналіз та конструювання клінічних термінів.

Література: [1], [2].

Тема 20. (2 год.) Термінологічний словотвір. Способи словотвору. Латинські і грецькі префікси, суфікси та кореневі терміноелементи.

1. Вправи на аналіз та конструювання клінічних термінів-комполітів.

Література: [1], [2].

Тема 21. (1 год.) Морфемний аналіз термінів-комполітів.

1. Повторення вивченого матеріалу.
2. Вправи на аналіз та конструювання клінічних термінів-комполітів.

Література: [1], [2].

Тема 22. (2 год.) Умовний спосіб. Форми кон'юнктива.

1. Читання та переклад *Gaudeamus*.
2. Повторення вивченого матеріалу.

Література: [1], [2].

6.1 КАРТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА

Змістовий модуль та теми курсу	Академічний контроль	Бали	Термін виконання
I СЕМЕСТР			
Змістовий модуль I.			
Тема 4. Прийменники. Вживання прийменників з акузативом і аблативом. Прийменники з двома відмінками. (1 год.)	аудиторний	5	вересень
Тема 11. Прислівник. Утворення прислівників від прикметників. Ступені порівняння прислівників. (1 год.)	аудиторний	5	жовтень
Змістовий модуль II.			
Тема 15. Найважливіші рецептурні скорочення. (1 год.)	аудиторний	5	листопад
Тема 22. Вивчити гімн студентів, вивчити сентенції. (1 год.)	аудиторний	5	грудень
		<i>Разом: 20 балів</i>	

VII. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО

КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

Навчальні досягнення студентів із дисципліни «Латинська мова і медична термінологія» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок; розширення кількості підсумкових балів до 100.

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти (п. IV), де зазначено види й терміни контролю.

Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень студентів

Кожний модуль включає бали за поточну роботу студента на практичних заняттях, виконання самостійної роботи, модульні контрольні роботи.

Виконання модульних контрольних робіт здійснюється з використанням роздрукованих завдань. Модульний контроль знань студентів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

7.1. Розрахунок рейтингових балів роботи студента

I семестр			
Вид діяльності	Кількість балів за одиницю	Кількість одиниць до розрахунку	Всього
Відвідування практичних занять	1	28	28
Робота на практичному занятті	10	28	280
Виконання завдання з самостійної роботи	5	4	20
Проміжний модульний контроль	25	4	100
Максимальна кількість балів	428		
Коефіцієнт розрахунку рейтингових балів	$428/60=7,013$		

У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів застосовуються такі методи:

- **Методи усного контролю:** індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, залік.
- **Методи письмового контролю:** домашні роботи (лексико-граматичні вправи, переклад слів, речень, текстів), письмовий експрес-контроль, тестовий контроль, модульні контрольні роботи
- **Методи самоконтролю:** уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

Порядок переведення рейтингових показників успішності

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100 балів	Відмінно — відмінний рівень знань (умінь) у межах обов'язкового матеріалу, знання основної та додаткової тератури; вияв креативності у розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь.
B	82-89 балів	Дуже добре — достатньо високий рівень знань (умінь) у межах обов'язкового матеріалу без суттєвих грубих помилок
C	75-81 балів	Добре — в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно — посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності

E	60-68 балів	Достатньо — мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання — незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу — досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

Кількість балів за роботу на практичних заняттях, під час виконання самостійної та індивідуальної навчальної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- ✓ своєчасність виконання навчальних завдань;
- ✓ повний обсяг їх виконання;
- ✓ якість виконання навчальних завдань;
- ✓ відповідність поставленій комунікативній меті;
- ✓ оформлення висловлювання згідно вивчених граматичних правил;
- ✓ самостійність виконання;
- ✓ творчий підхід у виконанні завдань;
- ✓ ініціативність у навчальній діяльності.

VIII. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1) За джерелом інформації:

- Словесні: пояснення, розповідь, бесіда.
- Наочні: спостереження, ілюстрація, демонстрація із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (PowerPoint – Презентація).
- Практичні: вправи.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; виконання індивідуальних навчальних проектів.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

1) Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

IX. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ

- ✓ опорні конспекти теоретичного матеріалу (пояснення матеріалу на практичних заняттях та опрацювання матеріалу підручників;
- ✓ підручники;
- ✓ робоча навчальна програма;
- ✓ комплект друкованих модульних контрольних робіт;

X. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Смольська Л. Ю., Кісельова О. Г. Латинська мова і основи медичної термінології / Л. Ю. Смольська, О. Г. Кісельова. – Київ: Медицина, 2012. – 360 с.
2. Світлична Є. І., Толок О. І. Латинська мова. Підручник / Є. І. Світлична, О. І. Толок. – Київ: Центр учбової літератури, 2011 . – 440 с.

Додаткова:

1. Закалюжний М. М., Паласюк Г.Б. Латинська мова і основи медичної термінології / М. М. Закалюжний, Г.Б. Паласюк. – Тернопіль: Укрмедкнига, 2004. – 224 с.
2. Пилипів О. Основи латинської медичної термінології : навчальний посібник / Ольга Пилипів. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2012. – 252 с.
3. Шевченко, Є. М. Латинська мова і основи медичної термінології: Навч. посібник / Є. М. Шевченко. – Київ: Медицина, 2012. – 8-е вид. – 236 с.

Атласи, словники, довідники:

1. Дюбенко, К. А. Анатомічний українсько-латинсько-англійський словник-довідник: посібник для викладачів та студентів вищих і середніх навчальних закладів / К. А. Дюбенко. – Київ : Довіра, 1997. - 343 с.
2. Литвинов В.Д., Скорина Л.П. 500 крилатих висловів. Тексти. Латино-український словник / В.Д. Литвинов, Л.П. Скорина. – Київ: Індоевропа, 1993. – 320 с.
3. Міжнародна анатомічна номенклатура /за редакцією Бобрика І.І., Ковешнікова В.Г. – Київ: Здоров'я, 2001. – 328 с.
4. Нетлюх, М. А. Українсько-латинський анатомічний словник: (Анатомічна номенклатура) / М. А. Нетлюх. – Львів : Стрім, 2000. – 216 с.
5. Неттер Ф. Атлас анатомії людини. – Львів: Наутілус, 2004. – 597 с.

Інформаційні ресурси

Джерела з історії медицини латиною:

1. Авл Корнелій Цельс (1 ст. н. е.) Про медицину. Латинський текст: Teubner edition by F. Marx, 1915, репринт: Loeb edition, 1935 (Vol. I) and 1938 (Vols. II and III).
<http://penelope.uchicago.edu/Thayer/E/Roman/Texts/Celsus/home.html>